การวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 6

นางสาว นงลักษณ์ ยศสมบัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-830-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017775 1178235 51

AN ANALYSIS OF LEARNING PROBLEMS AND THE PROBLEM SOLVING METHODS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS, EDUCATIONAL REGION SIX

Miss. Nongluck Yossombat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University
1991

ISBN 974-578-830-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 6
ชื่อนิสิต	นางสาวนงลักษณ์ ยศสมบัติ
ภาควิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นงลักษณ์ ยศสมบัติ : การวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 6 (AN ANALYSIS OF LEARNING PROBLEMS AND THE PROBLEM SOLVING METHODS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS, EDUCATIONAL REGION SIX) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล, 123 หน้า.
ISBN 974-578-830-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2. วิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนและวิธีการแก้ปัญหาการเรียน จำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่สอบไม่ผ่านวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ จำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประสบปัญหาการเรียนมากในรายวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ สิ่งที่เป็นสาเหตุปัญหาการเรียนมากในวิชาคณิตศาสตร์ คือ นักเรียนไม่เข้าใจวิธีการแก้ปัญหาโจทย์ และครูมักเฉลยการบ้านบนกระดานดำ วิชาภาษาอังกฤษ สิ่งที่เป็นสาเหตุปัญหาการเรียนมาก คือ นักเรียนจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษไม่ได้ และครูไม่สำรวจความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอน

2. วิธีการแก้ปัญหาการเรียนที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้มาก คือ สนใจและตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ ส่วนวิชาภาษาอังกฤษนักเรียนใช้วิธีการแก้ปัญหาการเรียน โดยทำการบ้านตามที่ครูสั่ง สนใจและตั้งใจเรียน และถามเพื่อนที่เรียนเก่งกว่า

3. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาด้านสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาด้านการเรียนเฉพาะวิชามากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาการเรียนที่เนื่องมาจากเพื่อนมากกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา จิตวิทยา ลายมือชื่อนิสิต .....
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ปีการศึกษา 2533 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

NONGLUCK YOSSOMBAT : AN ANALYSIS OF LEARNING PROBLEMS AND THE PROBLEM SOLVING METHODS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. CHUMPORN YOUNGKITTIKUL, Ph.D. 123 PP. ISBN 974-578-830-9

The purposes of this study were (1) to analyze the learning problems of the secondary school students, (2) to analyze the problem solving methods of the secondary school students, (3) to compare the learning problems and the problem solving methods used by boys and girls by class levels. The subjects included 387 lower secondary students in Mathematics and English.

Results were as follows:

1. The greatest learning problems of the lower secondary students were in Mathematics and English. In Mathematics, students did not understand solutions to problems and teachers explained solutions on the blackboard. In English, students could not remember vocabulary and teachers did not evaluate their English proficiency before teaching them.

2. Students solved problems by trying to be interested and pay attention to the teachers during mathematics classes. In English students solved problems by doing their homeworks, trying to be interested and by asking friends who were better than themselves.

3. There was a significant difference at the 0.05 level between male and female students on relationship problems between teachers and students. The male students in Mathayom suksa I - II were more aware of the problems than the female students. The female students in Mathayom suksa III were more aware of the problems than the male students.

4. There was a significant difference at the 0.05 level between the Mathayom suksa III students on the causes of mathematics learning problems. The Mathayom suksa III students were more aware of the problems than the Mathayom suksa I students.

5. There was a significant difference at the 0.50 level between all the male and female students on problems due to classmates, male students perceiving problems at a higher level than female students.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา จิตวิทยา ..... ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา .....

ปีการศึกษา 2533 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งให้ความเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางค้นคว้า ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอรำลึกพระคุณ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณแมนัส จินตนะดิลกกุล ผู้ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยส่วนหนึ่ง

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณสุเทพ ศรีนวล ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

นงลักษณ์ ยศสมบัติ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ค

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ง

กิตติกรรมประกาศ..... จ

สารบัญตาราง..... ฉ

บทที่

1. บทนำ..... 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 20

วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 26

ขอบเขตของการวิจัย..... 26

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา..... 26

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 27

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย..... 27

2. วิธีดำเนินการวิจัย..... 28

กลุ่มตัวอย่าง..... 28

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 30

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 34

การวิเคราะห์ข้อมูล..... 35

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 36

4. การอภิปรายผลการวิจัย..... 70

5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..... 79

บรรณานุกรม..... 84

ภาคผนวก..... 93

ประวัติผู้เขียน..... 123

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1. จำนวนโรงเรียนและนักเรียนจากการสุ่มจำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน..... 29
2. จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แจกแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศและระดับชั้น..... 30
3. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามเพศ..... 36
4. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามระดับชั้น อายุ ผลการเรียนจำนวนรายวิชาที่สอบไม่ผ่านและรายวิชาที่สอบไม่ผ่าน..... 37
5. จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาการเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ผลการเรียน จำนวนรายวิชาที่สอบไม่ผ่านและรายวิชาที่สอบไม่ผ่าน..... 38
6. จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาการเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ผลการเรียน จำนวนรายวิชาที่สอบไม่ผ่านและรายวิชาที่สอบไม่ผ่าน..... 39
7. จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ผลการเรียน จำนวนรายวิชาที่สอบไม่ผ่านและรายวิชาที่สอบไม่ผ่าน..... 41
8. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุปัญหาการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากตัวนักเรียน..... 43
9. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุปัญหาการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากครู..... 44
10. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีการแก้ปัญหาการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 46
11. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากตัวนักเรียน..... 47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

12. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากครู..... 49

13. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีการแก้ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 51

14. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุปัญหาการเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากเพื่อน..... 53

15. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุปัญหาการเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านสาเหตุที่เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียน..... 54

16. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีการแก้ปัญหาการเรียน ที่เนื่องจากเพื่อนและสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 55

17. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศและระดับชั้นของสาเหตุปัญหาการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.. 56

18. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศและระดับชั้นของวิธีการปัญหาแก้การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 61

19. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศ และระดับชั้นของสาเหตุปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 62

20. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศ และระดับชั้นของวิธีการแก้ปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 66

21. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศและระดับชั้นของสาเหตุปัญหาการเรียนที่เนื่องมาจากเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

22. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางระหว่างเพศและระดับชั้นของสาเหตุปัญหาการเรียนที่เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและโรเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 68

23. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศ และระดับชั้นของวิธีการแก้ปัญหาการเรียนที่เนื่องมาจากเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 68

24. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ระหว่างเพศ และระดับชั้นของวิธีการแก้ปัญหาการเรียนที่เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและโรเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย